

דפי עיון

"ליהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:

אורה - זו תורה.

וכך הוא אימרי:

"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה

משואות-יצחק

במפרשים

יו"ל ע"י מ. מושקוביץ * משואות-יצחק 79858. ד.ב. שדה-גת * טל': 08-8581440 * פקס: 08-8503835

שנת תשס"ה

פרשת במדבר

ארוסתו לנשואין. להקשות בעשרים וארבע
 מיני קשותין שנקדו בישיבה (ג' יח-כ"ד). וכן
 להדמות וזו של ישראל להקפיה בקל צד אל
 סתם וזו, הגבול הקפיה גם בן זמן ישראל
 בשירד ונרשים, מן ראש חדש סיון, שבו
 נתארכו בתורה אשר צוה לנו משה, ער ראש
 חדש ניבן, שבו היכס רמזשן נשלקם התינו
 מכל וכל, כי הזמן זה תקטשו ישראל
 בעשרים, ארבעה ספרים, ומתוך זה ראוי
 לדור באהל מועד כדור אהרן לשניהם, ולפי
 שזמן נשואין שלשים יום (ע"י כתיבות ה), על
 פי גמטריה הנסן צד אהרן לחדש השני בשנה
 השנייה. ואם תמצה למנות מן פסוק "יהי אל
 משה כבליו" (שמות לא, יח), שגמטריה פחדש
 גמתי, אחר איבעים יום שהוריד הלוחות, אז
 יהי מסנן המספר ששנה תדרים עד החודש
 השני של שנה השנייה, כי אי נשקטו הנשואין,
 וכן לה לה ה' שנה לידע מאיזו זמן תסרה
 רלקוחות, כי נשקטו להם שנה ארצות
 שבע אפנות, שאם בהשקטם יגלו מן הארץ,
 יקלו לצ"ח לטרף מידם, ולומר: זמן ששנתו
 קדם, לכן נאמר כאן "באהל מועד", כי הוא
 זמן הנשואין לשנה בית, וכן הנפירי וז"ל
 בששנה השנייה שני זמנים אלה, ורש"י "ביום
 השני" - ה' מסן השנה, וזכרים שפחת לבו" -
 זה מסן פוח המקדש (תענה כ"ג), כי בקני
 זמנים אלו נשלקם הורג, והפירי "באהל
 לחדש" מן השנים שנתבאר, וכן שיהיה
 רייג דומה בדומה, נאמר: "שאו אה ראש
 פני ישראל", יבוצת המקדש האוהר, שסדר
 שגמטריה הקפיה: "יהפנתשא לכל לראש"
 (רבי הימים א' כ"א), כך נחתי לכם תלוי ראש
 (כ"ג) (במדרש רבה א"ט), ופך ענין זה לקטן
 אלא כך שיהיה הזוג יומה דרימה פקובל.

א. כלי יקר. האחד לחדש השני בשנה השנייה, ערך
 פק א' פסוק א' זמן זה ששנה זמן, אמרו בספר
 הקפיה. משיל למלך ששנה אשה ולא פתב
 לה עתה וכו', לסיים משה ענה פת סיכום,
 וכתב לה פתקה וכתב לה וכו' ותחסיא
 ה', עלן נכח המדרש פילקוט (חזרה), ועת
 בפל מדרש זה, שיום מסן תורה הוא יום
 ארוסתו, כי שנה ארס את ישראל על קרי
 זאת החודש, כמו שפירש: "תורה צוה לנו
 משה מרשה קהלה יעקב" (יב"ט לג"ג),
 ורש"י ר"ל: "מרשה" - סארה (פסחים
 כ"ט), ותרע, כי לקהלת יעקב לא נאמר אלא
 סארה קהלה יעקב, פסוק שנהלי יעקב
 היא סארה להקפיה, על נ"י שנתן לה
 התורה במקום טבע קדושין, כמו שפירש:
 "פי בעליך עשירי" וישנה מרה, ורנה מעני
 לר"ל הנחומא משה סו, ששהשילי הזוג
 ישראל להקפיה לזוג פלה לתמן בשני
 זמנים: האחד הוא בשעת מסן תורה,
 שנאמר: "יהי אה משה כבליו" ושנית
 לאיזו, "פלת" קסד פתיב, שנקסרה תורה
 פקלה קשטת בעשרים וארבעה ספרים,
 השני הוא ביום הנפח הפטיה, שנאמר:
 "יהי ביום פלית משה קהלים" (בסדר ג"א),
 פרש רש"י, שפיים שהוקם רמזשן נמסרו
 ישראל להקפיה בקל לחתן, שבע מנה
 שפין אורה הוא זמן הארוסתו, ויום הוקב
 הפשן דוא זמן הנשואין "לפתאור ארם
 לשבת פית" (שע"י מ"ג), פתיב מו לשון
 למסרו, והינו לבית פדור אה"י, וביני ביני
 כמו ששור הששים, כמו שנאמר: "תשכב
 הנציה אהנו ימים או עשור" (בראשית כ"ג),
 והינו עשרה חרשים שנתעין לכתולה זמן בין

במדבר

1. מה תקושי עליי אנסה שרשנו לענות?
2. מהו אותו אהל מצולט כאן ממדבר תנחומא ומה הוא בא לעלמנו?
3. נני שלמים בהתקשרות בין הקס"ה לישראל ומה תראוין סבב ולמה נקא אכן כק?
4. הצטק מה הכסדל חיסודי והמבותי אין מתן תורה לענין סמשכן (או המקדש)?
5. סמה לבי נה דומה ברסר לאירוסין ולנישואין?
6. שרשנו מוכיח כי התורה רצתה להראות שווי בין הסקס הארצי שפין חתן וכלה לפני ההתקשרות של ישראל להקס"ה, למה נה נחולף וחשוב?
7. מה עדין קרב כאשר ישראל חסאו ואיק סמ לכא"ס לתפוצ את לכותם אחר?
8. מה "נשאלת הניוול"?

* * *

ב. רמב"ן עם שני המדרושים: בני ירושלים וטוב ירושלים של פרשן בן דורנו.

ברק א' פסוק יח' ויהילדו על משפחתם לבית אבתם. וביאו ספרי יחסייהם וברי חוקת לידת כל אחד ואחד להחיותם על השבט. לשון רש"י. ואני נראה שיהיו צריכין להביא שטר ועדים על יחסייהם לשבטיהם. אבל "ויהילדו" שנבטו תולדותם למשפחותם לבית אבותם. השעם לומר, כי כאשר היה אדם טעם כן מפי הקב"ה נקחלו כל הגדה כלם אל פתח אהל סנה, חוץ מערב רב אשר לא מבני ישראל הם, כי גברים היו בהם טיים שיצאו ממצרים. והנה הביאו כל הגדה איש שקלו, ואמרו לפני משה והמשיאים, אני פליני גולתי לפלתי כמשפחה פלתי שהוא לצבא ראובן חולתו. ומשה נתן שקל כל שבט ושבט כמקום טיודו, וירע מספר הפרט והכלל.

והיאיה בזה, כי במספר השני שהוכיח המשפחות לא אמר שם "ויהילדו" ולא הסבד "במספר שטות לעלולותם", כי טעת שרעו לעלוליהם גבדלי השבטים זה בזה, ונדרש המשפחות לאמה שבט הגנה, ולא הענינו שם רק לדעת במה משפחות בשבט, המשפחה הגנה אנשיה לעלולותם, לא במספר שמותם. ולכן לא העדיף לדיות לשאים במספר ההוא. וכי אברהם אמר: ויהילדו, בקשו מתי נולדו, בעבור השבט עשירים שנה.

כי ידאל לא הענינו להביא תכנות על יחסייהם והפגט על ויהילדו על משפחותם לבית אבותם במספר שטות הלא, שכל אחד הביא את שקלו למד טרניה המשאים והסר צב פלתי נלוחי לפלתי משפחה פלתי טרא בשבט פלתי.

בני ישראל י"א

ויהילדו על משפחותם לבית אבותם. טב רש"י: הביאו ספרי יחסייהם וברי חוקת לידת כל אחד ואחד להתחיתם על השבט. ככ"ל. ואני נראה שהיו צריכין להביא סבב יחוס וצדים כדי להוכיח לאמה שבט הם כחיתוים.

ויהילדו על משפחותם לבית אבותם, רשאלו ון א. מהו הפירוש של "ויהילדו". ב. מה אמר הפסוק, לומר מה עמד.

ככ"ל. כלומר, לרשי הפודש של ויהילדו הוא: ויהיחם, והפסוק אמר שכל אחד הביא חכמה לאיור שבט הוא מידם.

מחסייהם מרלי לרשי לא היו כל חפ"ב רב גלתיים ביניהם, ולכן העדיף כל אחד להביא חכמות לאמה שבט הא מידם, כדי להוכיח שאיז הם.

תולדותם למשפחותם לבית אבותם, כנודר להלן אצל כל שבט ושבט.

אשר לא מבני ישראל חפ"ה. לשון הפסוק הוא בעמול"ב (כא ב) כלומר, אפ"י שמשומר שהקדילו אח זל העוזי, לא הקדילו את אצרב רב, כי העוזי היה (במסוק בו) שיטאו את ראש י"ל ערו בני ישראל.

ממצרים, ובכיון שכן לא דו בני ישראל וקקים להוכחות שאינם הם.

לפי זה עלה היו וקקים לחכמות שאינם מהערב רב.

31

ויחילצו, הרי שלא נצטוו ע"כ לומר אח ע"כ אבותם
במספר ששוח, הרי שלא נצטוו ע"כ לומר אח ע"כ
זה כהן, והיה ידוע לאיזה ע"כ כל אחד מתייחס.

באיזה ע"כ הם, ולכן גם לא היה צורך שיאמר
ע"כ אח ע"כ משפחתם.

נמח במשפחת ישן בכל ע"כ כי דעת רמב"ם (להלן)
כו"ה שכל ע"כ חילק את חלוכו לפי מספר משפחות,
וע"כ לכל משפחה חלק אחר

של ילדים אבותי ואי לשבטיהם, ולא בשרי
שפירש (במלך ב) שילשטוחותי הכ השבטים,
וילבית אבותי פירושו שיחזקו לשבט האב ולא
לשבט האם.

במספר הפרט, מספר כל שבט, והכלל, ומספר כולם.

הוראה לזה, שכל אחד אביו אח שמו ואם שם אביו
השם משפחתי ושבטי.

שבמנין שאחיו, שהיה בערבות מוצא (להלן ע"כ)
(לו).

סוג ירושלים

אלא הפירוש של "ויחילצו" הוא, שנמנו "תולדותם למשפחותי לבית אבותי", והפסוק אומ"ם
שכאשר משה צוה אותם כן בשם ה', וקהלו כל העדה כולם אל פתח אהל מועד, חוץ מהעדר רב
"אשר לא מבני ישראל המה", כי ניכרים היו בהם מיזם שיצאו ממצרים*, ולפי זה הפסוק אומר
שכל העדה הביאו איש שקלו ואמרו לפני משה והנשיאים: אבי פלתי* גלרתי לפלוני משפחת
פלוני שהיא משבט ראובן או ולחה, ומשה נתן שקלי כל שבט ושבט במקום נפרד, וידע אמצעותם
אח מספר הפרט והכלל.

הוראה לזה*, שבמנין שאחיו*, בו הפסוק מזכיר את המשפחות, אין הוא אומר שם "ויחילצו",
וא"כ הוא מוכיח "במספר שמת* לגלגותי", מפני שסאו שהנו לדגליתם וכולו השבטים יד מזה*,
ונודעו המשפחות מאיזה שבט הם*, הודגלו רק לדעת כמה משפחות ישן בכל שבט*, והמשפחה
מונה אח אוש"י לגלגותי*. לא במספר שמת*, ולכן לא היו צריכים לנכחות הנשיאים במנין
ההוא*.

רובי אבותי פירש: ויחילצו, כ"ח מהו טלח, כדי לדעת אם הם גבר בני עשרים*.

שאלות

1. מה מן שתי השאלות שהראש"ן שאל כאן?
2. מה צמחו על סירוש רש"י?
3. מהו סירוש האטן-עזרא כאן ומה הפיאו לכך?
4. איך פירוק התנב"ל האסקה מתו איך ולמה ניתנו הפק"ים?
5. מה המצב עם הצרכ רב, האם נסקרו פכ"ל?
6. מה היה המצב בין אסקה לזה לבין האסקה מאוחר יותר?

* * *